

Marlene Wiklund är Centerpartiets utsända praktikant i Washington för perioden januari-juli inom ramen för Centerpartiets internationella akademi.

Alla Centerpartiets internationella praktikanter skriver varje månad en fördjupande rapport om något relaterat till praktikplatsen som är av intresse för Centerpartiets partiledning.

Washington, D.C.
30 April 2019
Marlene Wiklund

Månadsrapport april från Centerpartiets praktikant i Washington, D.C.

Nato fyller 70 år

April månad markerade den Nordatlantiska fördragsorganisationens (Nato) 70-årsjubileum. Den fjärde april samlades utrikesministrarna från den militära och politiska alliansens 29 medlemsländer i Washington, DC, för att fira årsdagen.¹ Diskussioner på Atlantic Council cirkulerar kring ett förändrat säkerhetsläge, en tid med stormaktsrivalitet och nya hybridhot. I ett läge där internationella samarbeten är som allra viktigast har dock Nato fått ta emot såväl ris som ros. Här är några av de frågor relaterade till alliansen som diskuterats mest.

USA:s inställning till Nato

Under sitt presidentskap har Trump ett flertal gånger uttalat sig kritiskt om Nato och dess värde för USA.² Kritiken har framförallt handlat om att Nato är alltför beroende av USA och att de europeiska medlemsländerna inte lever upp till de mål som satts för deras nationella försvarsbudgetar. Trumps uttalanden har väckt oro bland Natos europeiska medlemmar som börjat tvivla på USA:s stöd vid en eventuell kris, och de har också lett till att europeiska ledare har väckt frågan om att förbättra Europas egna möjligheter att försvara sig.³ Pentagon verkar dock inte hålla med Trump i hans tveksamma inställning till den politiska och militära alliansen. USA:s försvarsdepartement har tvärtom gjort mycket för att stärka Nato och bidra till dess uppdrag även under Trumps tid som president. Enligt Bloomberg har USA nästintill fördubblat sin budget till det så kallade European Deterrence Initiative, som inleddes efter Rysslands annektering av Krim under 2014, och mer än 8000 amerikanska trupper roterar kring Natos säten i östra Europa.⁴ Även kongressen har varit tydliga med sitt stöd till Nato och representanthuset röstade tidigare i år igenom ett lagförslag som syftar till att hindra Trump från att lämna alliansen.⁵

”Burden sharing”

Diskussionen kring jämnare fördelning av bördorna inom Nato har förts under en

¹ [NATO](#), *NATO marks 70th anniversary with Washington meeting of Foreign Ministers*, 4 April 2019.

² Se till exempel [CNN](#), *New York Times: Trump raised withdrawing the US from NATO several times in 2018*, 16 Januari 2019 samt [Politico](#), *Trump criticizes NATO members ahead of summit*, 9 Juli 2018.

³ [Politico](#), *Europe's NATO problem*, 19 April 2019 samt [Reuters](#), *Germany's Merkel calls for a European Union military*, 13 November 2018.

⁴ [Bloomberg](#), *On NATO, Trump's Words Should Match U.S. Actions*, 5 April 2019.

⁵ [Defense News](#), *US House votes overwhelmingly to bar US exit from NATO*, 22 Januari 2019. Lagförslaget, även kallat NATO Support Act, röstades igenom med 357 röster för och 22 röster mot.

längre tid men har intensifierats de senaste åren. Vid Natos toppmöte i Wales 2014 åtog sig alla medlemsländer att spendera två procent av BNP på nationellt försvar inom tio år.⁶ Enligt de senaste siffrorna från 2018 är det dock, trots att antalet växt sedan 2014, fortfarande bara sju medlemsländer som nått målet.⁷ Under 2018 stod USA dessutom för hälften av Nato medlemmarnas totala BNP och nästan 70 procent av de totala försvarsutgifterna.⁸ Denna fördelning är kanske den största källan till Trumps kritik mot de allierade i Europa och presidenten har om och om igen krävt att andra medlemmar ska spendera mer på sitt försvar.⁹ Från andra håll hävdas det däremot att det inte enbart handlar om den summa som spenderas på försvar, utan även om vad pengarna spenderas på och hur medlemsländerna på andra sätt bidrar till Nato.

Turkiets inköp av ryska S-400

Turkiets beslut att köpa in det ryska luftvärnssystemet S-400 har oroat både USA och Nato i stort. Förutom att systemet inte kommer kunna integreras i Natos övriga luftförsvar grundas oron i att systemet kan komma att användas av Ryssland för att samla information om USA:s stridsflygplan F-35, i och med att Turkiet då blir användare av både F-35 och S-400.¹⁰ Det rör sig även om en oro att Turkiets närmande mot Ryssland gör landet till en mindre tillförlitlig medlem i Nato. Högt uppsatta amerikanska lagstiftare har hotat med att införa lagstiftning som tvingar Turkiet att välja mellan USAs F-35 och Rysslands S-400, samt att införa sanktioner mot landet om de går vidare med köpet.¹¹

Natos expanderings

I februari skrev Nato och Nordmakedonien på anslutningsprotokollet som påbörjar processen mot landets medlemskap i alliansen.¹² När alla medlemsländer ratificerat protokollet kommer Nordmakedonien att antas som Natos trettionde medlem. Medlemskapet har tidigare blockerats av Grekland på grund av en tvist kring namnet Makedonien, men efter landets namnbyte var Grekland först med att ratificera Nordmakedoniens medlemskap.¹³ Ryssland har länge haft en kritisk inställning till Natos expanderings och i samband med Nordmakedoniens namnbyte påstod president Vladimir Putin att USA och Nato destabiliserar Balkan genom att hävda sin dominerande roll och öka västerländskt inflytande i området.¹⁴ Putin har även tidigare varnat Nato för att knyta starkare band med Ukraina och Georgien.¹⁵

⁶ [NATO](#), *Allied leaders pledge to reverse defence cuts, reaffirm transatlantic bond*, 5 September 2014.

⁷ [NATO](#), *The Secretary General's Annual Report 2018*. De sju länderna som för tillfället spenderar 2% eller mer på sitt nationella försvar är USA, Grekland, Storbritannien, Estland, Polen, Lettland och Litauen.

⁸ *Ibid.*

⁹ Se till exempel [New York Times](#), *Trump Warns NATO Allies to Spend More on Defense, or Else*, 2 Juli 2018.

¹⁰ Läs mer på [Air Force Times](#), *Here's how F-35 technology would be compromised if Turkey also had the S-400 anti-aircraft system*, 5 April 2019. För tillfället tillverkas även vissa delar till F-35 i Turkiet.

¹¹ [New York Times](#), *A U.S. Fighter Jet or a Russian Missile System. Not Both.*, 9 April 2019.

¹² [BBC](#), *Macedonia signs Nato accession agreement*, 6 Februari 2019.

¹³ [Reuters](#), *After years of stalling, Greece oks Macedonia in NATO*, 8 Februari 2019.

¹⁴ [The Guardian](#), *Putin says US wants to 'assert dominance' in Balkans as Macedonia changes name*, 16 Januari 2019.

¹⁵ [Reuters](#), *Putin warns NATO against closer ties with Ukraine and Georgia*, 19 Juli 2018.